

prima instanță - (Judecătoria Bălți) A. Cerbu

instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) V. Pruteanu, L. Popova, A. Gavrilița

instanța de recurs- (Curtea Supremă de Justiție) Tamara Chișca-Doneva, Galina Stratulat, Dumitru Mardari

ÎNCHEIERE

23 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând cererea de revizuire depusă de Curtea de Apel Bălți,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nina Tureac
împotriva Inspectoratului Teritorial de Muncă Bălți și Inspectoratului de Stat al Muncii
cu privire la anularea procesului-verbal, dispunerea efectuării unei cercetări noi a
accidentului de muncă și obligarea întocmirii unui nou proces-verbal,
împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 13 iulie 2016, prin care
recursul declarat de Inspectoratul de Stat al Muncii a fost considerat inadmisibil,

c o n s t a t ă:

La 10 februarie 2015 Nina Tureac a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Inspectoratului Teritorial de Muncă Bălți și Inspectoratului de Stat al Muncii,
solicitând anularea procesului-verbal nr. 14 din 23 iulie 2014, întocmit de Inspectoratul
Teritorial de Muncă Bălți privind cercetarea accidentului de muncă mortal și dispunerea
unei cercetări noi a accidentului de muncă în privința decesului lui Mihail Nicolaev, cu
întocmirea unui proces-verbal obiectiv și nepărtinitor.

În motivarea acțiunii, reclamanta Nina Tureac a indicat că la 02 decembrie 2014,
în calitate de moștenitor, a primit prin poștă de la Curtea de Apel Bălți copia procesului-
verbal nr. 14 din 23 iulie 2014, întocmit de către Inspectoratul Teritorial de Muncă
Bălți, în persoana inspectorului de muncă Victor Grosu, privind cercetarea accidentului
de muncă mortal în privința tatălui său, judecător al Curții de Apel Bălți, Mihail
Nicolaev.

Menționează că până la înaintarea cererii în judecată nu a fost informată de către Inspectoratul Teritorial de Muncă Bălți cu privire la acest proces-verbal.

Astfel, consideră procesul-verbal nr. 14 din 23 iulie 2014 al Inspectoratului Teritorial de Muncă Bălți ilegal și neîntemeiat, deoarece în baza acestuia Inspectoratul Teritorial de Muncă Bălți nejustificat a ajuns la concluzia precum că, decesul lui Mihail Nicolaev a survenit în rezultatul accidentului în afara muncii.

De asemenea, de către Inspectoratul Teritorial de Muncă Bălți a fost eronat interpretată norma juridică și în mod nejustificat s-a făcut trimitere la pct. 4 al Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1361 din 22 decembrie 2005.

Sușține reclamanta Nina Tureac că Mihail Nicolaev nu a suferit de o boală latentă, care ar fi putut provoca moartea și nu s-a aflat la evidență nici la un medic, cu atât mai mult că potrivit pct. 4 al Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1361 din 22 decembrie 2005, activitățile, actele sau faptele menționate în prezentul punct trebuie să fie confirmate prin documente corespunzătoare, iar în acest sens nu există careva documente.

Totodată, menționează că Inspectoratul Teritorial de Muncă Bălți, prin comunicatul oficial nr. 126/T din 23 mai 2014, în persoana șefului Inspectoratului Teritorial de Muncă Bălți, Ion Procopciuc, a constatat că, în urma investigațiilor efectuate și în conformitate cu pct. 3 al Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1361 din 22 decembrie 2005, decesul lui Mihail Nicolaev se consideră accident de muncă.

Mai susține reclamanta că în comunicatul sus-menționat Inspectoratul Teritorial de Muncă Bălți a indicat că Curtea de Apel Bălți, deși era obligată potrivit pct. 9 al Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, nu a înștiințat Inspectoratul Teritorial de Muncă Bălți cu privire la accidentul de muncă respectiv.

Afirmă că este dubios și suspicios faptul că Inspectoratul Teritorial de Muncă Bălți la 23 mai 2014 constată un fapt, și anume, decesul lui Mihail Nicolaev în rezultatul accidentului de muncă, iar la 23 iulie 2014, cu 2 luni mai târziu, prin procesul-verbal nr. 14, a ajuns la concluzii diametral opuse.

Astfel, consideră eronată și ilegală referirea Inspectoratului Teritorial de Muncă Bălți la pct. 4 al Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1361 din 22 decembrie 2005, deoarece Inspectoratul Teritorial de Muncă Bălți nu a constatat și nu a elucidat toate circumstanțele esențiale și relevante pentru examinarea accidentului dat. Astfel, a fost ignorat faptul că în momentul căderii lui Mihail Nicolaev de pe scările din interiorul edificiului Curții de Apel Bălți, podeaua și scările erau proaspăt și abundant spălate cu apă. Din acest motiv erau extrem de alunecoase, și anume, din acest motiv Mihail Nicolaev a alunecat și s-a prăbușit fatal, lovindu-se irecuperabil cu capul de beton, care a

și fost cauza morții. În acest sens există martori, care au fost ignorați și nu au fost audiați de către Inspectoratul Teritorial de Muncă Bălți.

La fel, consideră reclamanta că Inspectoratul Teritorial de Muncă Bălți inițial a constatat just circumstanțele accidentului de muncă mortal în privința lui Mihail Nicolaev și corect a încadrat cele întâmplate la 23 mai 2014 potrivit prevederilor pct. 3 al Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă.

Menționează că s-a adresat cu cerere prealabilă către pârâți, solicitând să anuleze procesul-verbal nr. 14 din 23 iulie 2014 al Inspectoratului Teritorial de Muncă Bălți, privind cercetarea accidentului de muncă mortal, cu dispunerea unei cercetări noi a accidentului de muncă în privința decesului lui Mihail Nicolaev, cu întocmirea unui proces-verbal obiectiv și nepărtinitor, însă, prin răspunsul nr. 1876 din 23 iunie 2015 i s-a refuzat în satisfacerea cererii.

Prin hotărârea Judecătoriai Bălți din 15 iulie 2015 cererea de chemare în judecată depusă de Nina Tureac s-a admis parțial.

S-a anulat procesul-verbal nr. 14 din 23 iulie 2014 privind cercetarea accidentului de muncă mortal în afara muncii ca fiind ilegal în fond, emis cu încălcarea prevederilor legii.

În rest, acțiunea s-a respins.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 13 august 2015 Inspectoratul de Stat al Muncii a declarat apel.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 25 noiembrie 2015 s-a admis demersul Curții de Apel Bălți privind strămütarea pricinii.

Pricina civilă la cererea de chemare de chemare în judecată depusă de Nina Tureac împotriva Inspectoratului Teritorial de Muncă Bălți și Inspectoratului de Stat al Muncii cu privire la anularea procesului-verbal, dispunerea efectuării unei cercetări noi a accidentului de muncă și obligarea întocmirii unui nou proces-verbal, s-a strämütat spre examinare în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016 s-a respins apelul declarat de Inspectoratul de Stat al Muncii și s-a menținut hotărârea Judecătoriai Bălți din 15 iulie 2015.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 13 iulie 2016, recursul declarat de Inspectoratul de Stat al Muncii s-a considerat inadmisibil.

La 12 octombrie 2016, prin intermediul poștei electronice (f.d. 129), Curtea de Apel Bălți a depus cerere de revizuire împotriva încheierii instanței de recurs, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea încheierii Curții Supreme de Justiție din 13 iulie 2016, a hotărârii Judecătoriai Bălți din 15 iulie 2015 și deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Revizuentul, în motivarea cererii de revizuire, a invocat drept temei al declarării revizuirii art. 449 lit. c) Codul de procedură civilă.

Sustine că la 31 mai 2016 în adresa Curții de Apel Bălți din partea petiționarilor Nina Tureac și Irina Nicolaeva a parvenit cerere privind încasarea în beneficiul acestora a tuturor plăților cuvenite judecătorului decedat din cadrul Curții de Apel Bălți, Mihail Nicolaev.

La cererea respectivă au fost anexate copiile hotărârii Judecătoriei Bălți din 15 iulie 2015 și deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016.

Menționează că până la data de 31 mai 2016 Curtea de Apel Bălți nu a fost informată despre existența litigiului respectiv.

Indică revizuentul că, la 05 octombrie 2016 Nina Tureac și Irina Nicolaeva au mai depus o cerere privind încasarea în beneficiul acestora a tuturor plăților cuvenite judecătorului decedat din cadrul Curții de Apel Bălți, Mihail Nicolaev.

În motivarea cererii nominalizate, petiționarele au invocat că, atât prin hotărârea Judecătoriei Bălți, cât și prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016, rămase irevocabile prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 13 iulie 2016, a fost constatat că, „decesul lui Nicolaev Mihail se consideră accident de muncă”.

Astfel, consideră că, Judecătoria Bălți și-a depășit atribuțiile, deoarece reclamanta a solicitat doar anularea procesului-verbal nr. 14 din 23 iulie 2014 și obligarea Inspectoratului de Stat al Muncii de a dispune o nouă cercetare a accidentului de muncă, iar instanța a constatat că incidentul, în care a fost implicat Mihail Nicolaev, este accident de muncă.

Prin urmare, Judecătoria Bălți s-a expus asupra drepturilor Curții de Apel Bălți, în calitate de angajator, fără a fi antrenată în procesul respectiv, astfel încălcându-i dreptul de a se apăra și de a-și expune poziția în proces.

Totodată, Curtea de Apel Chișinău, fiind investită cu dreptul de a verifica legalitatea și temeinicia hotărârii Judecătoriei Bălți din 15 iulie 2015, nu s-a expus asupra faptului că prima instanță a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

Mai mult ca atât, nefiind parte în procesul respectiv, angajatorul a fost lipsit și de posibilitatea de a contesta hotărârea Judecătoriei Bălți din 15 iulie 2015 sau decizia Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2016.

La 14 noiembrie 2016, revizuentul a depus cerere prin care a solicitat anexarea la materialele dosarului copia procesului-verbal din 16 septembrie 2016 al Inspectoratului Teritorial de Muncă Bălți, privind cercetarea accidentului de muncă mortal în afara muncii, potrivit căruia s-a constatat că evenimentul din 25 martie 2014, în care a fost implicat Mihail Nicolaev a fost considerat accident în afara muncii. (f.d. 151-153)

Studiind materialele dosarului și verificând argumentele invocate în cererea de revizuire depusă de Curtea de Apel Bălți, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 448 alin. (2) Codul de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 451 alin. (1) Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Temeiurile declarării revizuirii sunt expres prevăzute la art. 449 Codul de procedură civilă care poartă un caracter exhaustiv.

Pornind de la aceste cerințe, Colegiul relevă că revizuirea unei hotărâri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărârii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 Codul de procedură civilă.

În același timp, acest temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică corectitudinea aplicării și interpretării de către instanțele inferioare a normelor de drept material și procedural, în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat.

Din conținutul cererii de revizuire înaintată rezultă că revizuentul solicită revizuirea încheierii Curții Supreme de Justiție din 13 iulie 2016, a deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016 și hotărârii Judecătoriei Bălți din 15 iulie 2015, invocând drept temei de revizuire prevederile art. 449 lit. c) Codul de procedură civilă.

Astfel, conform art. 449 lit. c) Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

Este de menționat că, redeschiderea procesului în temeiul art. 449 lit. c) Codul de procedură civilă poate fi posibilă doar cu condiția că prin hotărârea sau decizia emisă, instanța s-a expus în privința drepturilor unor persoane care nu au fost atrase în proces ca participanți, lezându-i drepturile, fapt ce urmează a fi confirmat prin prezentarea probelor.

În cererea de revizuire, s-a indicat că temei pentru a revizui hotărârile adoptate în cauză, constituie faptul că Curtea de Apel Bălți, în calitate de angajator, nu a fost informată despre existența litigiului și nu a fost antrenată în procesul respectiv.

Potrivit art. 447 lit. b) Codul de procedură civilă, sunt în drept să depună cerere de revizuire persoanele care nu au participat la proces, dar care sînt lezate în drepturi prin hotărârea, încheierea sau decizia judecătorească.

Pornind de la prevederile normei citate, Colegiul reține că, pentru a fi în posibilitatea depunerii cererii de revizuire, solicitantul trebuie să probeze că hotărârea a cărei revizuire o solicită, lezează drepturile sale.

Având ca temei prevederile art. 449 lit. c) Codul de procedură civilă, revizuentul a anexat la cererea de revizuire procesul-verbal din 16 septembrie 2016 al Inspectoratului Teritorial de Muncă Bălți.

Analizând cele menționate de către revizuent în raport cu prevederile art. 449 lit.c) Codul de procedură civilă, instanța reține că, argumentele invocate și probele prezentate de revizuent nu pot servi drept temei de revizuire.

Sub acest aspect, se va menționa că, procesul civil a fost intentat în baza cererii de chemare în judecată depusă de Nina Tureac împotriva Inspectoratului Teritorial de Muncă Bălți și Inspectoratului de Stat al Muncii prin care s-a solicitat anularea procesului-verbal nr. 14 din 23 iulie 2014 privind cercetarea accidentului de muncă mortal în privința judecătorului Curții de Apel Bălți, Mihail Nicolaev.

Obiect al litigiului constituie anularea procesului-verbal nr. 14 din 23 iulie 2014 privind cercetarea accidentului de muncă mortal în privința judecătorului Curții de Apel Bălți, Mihail Nicolaev, dispunerea efectuării unei cercetări noi a accidentului de muncă și obligarea întocmirii unui nou proces-verbal.

Considerând că este interesat într-un proces pornit între alte persoane, revizuentul nu a fost lipsit de dreptul, în temeiul art. 67 Codul de procedură civilă, să intervină în proces de partea reclamantului sau pârâtului dacă hotărârea pronunțată ar putea să influențeze drepturile sau obligațiile sale, drept care, însă, nu a fost realizat de acesta în cadrul examinării cauzei în fond.

Astfel, fiind pronunțată hotărârea primei instanțe, care a fost contestată cu apel de către Inspectoratul de Stat al Muncii, aceasta a fost expediată spre examinare Curții de Apel Bălți.

Ulterior, prin demersul Președintelui Curții de Apel Bălți, Alexandru Gheorghieș din 13 noiembrie 2015, în temeiul art. 43 alin. (2) lit. f), s-a solicitat Curții Supreme de Justiție strămutarea cauzei pentru examinare la altă instanță de același grad. (f.d. 70)

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 25 noiembrie 2015 s-a admis demersul Curții de Apel Bălți, iar pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nina Tureac împotriva Inspectoratului Teritorial de Muncă Bălți și Inspectoratului de Stat al Muncii cu privire la anularea procesului-verbal nr. 14 din 23 iulie 2014, dispunerea efectuării unei cercetări noi a accidentului de muncă și obligarea întocmirii unui nou proces-verbal, s-a strămutat spre examinare în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău. (f.d. 72-73)

Astfel, Colegiul apreciază critic argumentul revizuentului precum că nu a cunoscut despre litigiul dat și că nefiind atras în proces i s-a încălcat dreptul la apărare în calitate de angajator, deoarece având în vedere litigiul în cauză, se constată că, revizuentul a cunoscut despre examinarea acestuia, or, Curtea de Apel Bălți a primit

spre examinare în ordine de apel cererea de apel depusă de Inspectoratul de Stat al Muncii, fapt ce se confirmă prin ștampila cu nr. de intrare 16651 din 09 noiembrie 2015 de pe scrisoarea de expediere a Judecătoriei Bălți (f.d. 69).

Mai mult decât atât, demersul din 13 noiembrie 2015 prin care s-a solicitat strămutarea pricinii a fost semnat de însăși Președintele Curții de Apel Bălți, Alexandru Gheorghieș (f.d. 70), fapt prin care se demonstrează că revizuentul a cunoscut despre examinarea litigiului în cauză.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că procesul-verbal din 16 septembrie 2016 al Inspectoratului Teritorial de Muncă Bălți anexat de revizuent, nu poate servi drept temei pentru admiterea cererii de revizuire, deoarece aceste nu se încadrează în temeiul prevăzut de lit. c) al art. 449 Codul de procedură civilă.

Mai mult, prin procesul-verbal din 16 septembrie 2016 al Inspectoratului Teritorial de Muncă Bălți, nu s-a schimbat situația de fapt constatată prin procesul-verbal nr. 14 din 23 iulie 2014 al Inspectoratului Teritorial de Muncă Bălți, prin care, la fel, s-a ajuns la concluzia că, decesul lui Mihail Nicolaev a survenit în rezultatul accidentului în afara muncii.

Prin urmare, hotărârile instanțelor de judecată adoptate în prezenta cauză civilă, nu lezează careva drepturi ale revizuentului.

Astfel, Colegiul conchide că cele invocate de către revizuent în susținerea cererii de revizuire nu se încadrează în lit. c) art. 449 Codul de procedură civilă, deoarece în prezenta speță asemenea circumstanțe nu se atestă.

Pentru a invoca prevederile art. 449 Codul de procedură civilă, este important ca circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte pot servi temei de revizuire, ci doar atunci când sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

Colegiul consideră că motivele invocate în susținerea cererii de revizuire se referă la dezacordul cu soluția pronunțată de către instanțele judecătorești pe parcursul examinării cauzei pe cale ordinară și nu relevă prin prisma art. 449 Codul de procedură civilă careva temeiuri legale ce ar justifica retractarea unei hotărâri judecătorești rămase irevocabile.

În urma celor reținute supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție evidențiază că procedura de revizuire prevăzută de art. 449-453 Codul de procedură civilă servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Revizuentul în argumentarea cererii nu invocă careva circumstanțe sau probe care ar putea fi raportate la temeiurile stabilite de normele procedurale sus citate.

Astfel fiind, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că admiterea cererii de revizuire, în sensul formulat, ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Or, revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare a hotărârii contestate, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale.

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata*, adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*cauza Brumărescu contra României nr. 28342/95 și Roșca contra Moldovei nr. 6276/02*).

Din considerentele, menționate Colegiu consideră că prezenta cerere de revizuire nu poate fi admisă și urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

În conformitate cu art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă Curtea de Apel Bălți, împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 13 iulie 2016, prin care recursul declarat de Inspectoratul de Stat al Muncii a fost considerat inadmisibil, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nina Tureac împotriva Inspectoratului Teritorial de Muncă Bălți și Inspectoratului de Stat al Muncii cu privire la anularea procesului-verbal, dispunerea efectuării unei cercetări noi a accidentului de muncă și obligarea întocmirii unui nou proces-verbal.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului,

judecători

Tamara Chișca-Doneva

Galina Stratulat

Dumitru Mardari